

STANOWISKO

**Konwentu Powiatów Województwa Mazowieckiego
z dnia 8 września 2017r.**

w sprawie trudności związanych z realizacją przez samorządy powiatowe ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W związku z realizacją ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przez samorządy powiatowe, która narusza zasadę konstytucyjną równego traktowania obywateli wobec prawa, w zakresie w jakim wyklucza z pomocy w ramach rządowego programu „Rodzina 500+” wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej wyrażamy poniższe stanowisko.

Konwent Starostów Województwa Mazowieckiego jest zaniepokojony nierównym traktowaniem wychowanków pieczy zastępczej, a mianowicie zawężeniem grupy beneficjentów do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego do dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Wykluczone zostały z pomocy programu „Rodzina 500+” dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej (tj. placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych), co w przyszłości skutkować będzie gorszym startem życiowym w ich procesie usamodzielnienia się. Takie rozwiązanie prawne prowadzi do dyskryminacji oraz naruszenia konstytucyjnej zasady równego traktowania obywatela wobec prawa. Pełnoletni wychowankowie opuszczający instytucjonalną pieczę zastępczą mają takie same możliwości uzyskania pomocy z tytułu usamodzielnienia. Jednak są w gorszej sytuacji od wychowanków pieczy rodzinnej, ponieważ placówka nie posiada dodatkowych środków, które mogłaby przeznaczyć na bieżące funkcjonowanie wychowanka w placówce w ramach programu 500+

lub na tworzenie lokaty dla wychowanka, co pozwoliłoby na lepszy start w dorosłym życiu. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyklucza ich z korzystania z takiej formy pomocy. Dlatego rodziny zastępcze są w lepszej sytuacji, ponieważ dodatek ten im przysługuje. Mają więc możliwość dysponowania tymi środkami na częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych (art. 4 ust.1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci). Mają również możliwość gromadzenia oszczędności, które w przyszłości zasila wychowanków w procesie usamodzielnienia, a tym samym pozwolą im na lepszy start życiowy.

Biorąc pod uwagę fakt, że zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazują, że umieszczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w przypadku wyczerpania innych form rodzinnej pieczy zastępczej, stawia to wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej na przegranej pozycji. Wychowankowie ci mają wiele problemów związanych z zaniedbaniami wychowawczymi, powodującymi różne zaburzenia w ich funkcjonowaniu i trudności w nauce. Po opuszczeniu placówki pozostają bez wsparcia rodziny i zdarza się, że nie mając innej alternatywy, powracają do zdewastowanych domów w patologicznych środowiskach.

Dlatego też zasadne jest wprowadzenie zmiany w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci polegającej na zmianie zapisu art. 4 ust. 1 poprzez dodanie pkt 1 w brzmieniu:

„1) w przypadku wychowania dziecka w pieczy zastępczej dopuszcza się gromadzenie środków uzyskanych w ramach dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego na lokatach wychowanków.”

Z uwagi na to, że ww. ustawa stosownie do art. 46 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, **proponuje się następujące zmiany w tej ustawie:**

- 1) w art. 115 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.) po ust. 2 a proponuje się dodanie ust. 2 b, w brzmieniu:

„2b. Do przekazanej dotacji celowej na bieżące funkcjonowanie instytucjonalnych form pieczy zastępczej, o których mowa w art. 93 ustawy, na wniosek dyrektora placówki przysługuje na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.”;

2) w art. 140 ust. 1 ww. ustawy proponuje się w punkcie 3 zastąpienie kropki średnikiem oraz dodanie punktu 4 w brzmieniu:

„4) przekazuje się środki finansowe zgromadzone na lokatach wychowanków w ramach dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego gromadzonego przez właściwą placówkę instytucjonalnej pieczy zastępczej.”;

3) w art. 181 pkt 3 ww. ustawy proponuje się dodanie punktu 3a w brzmieniu:

„3a. Finansowanie dodatku wychowawczego na każde dziecko w wieku do 18. roku życia, umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.”;

4) w art. 196 ust. 1 ww. ustawy, w drugim zdaniu, proponuje się wykreślić słowa „typu rodzinnego”.

W związku z nowymi regulacjami prawnymi wynikającymi z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, które nierówno traktują wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej z wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej skutkujące utrudnionym startem życiowym i uzyskaniu pełnej samodzielności życiowej przez wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, przedstawiamy propozycję powyższych zmian, które są niezbędne dla zachowania równości wobec prawa wszystkich wychowanków pieczy zastępczej, zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej.

Konwent Powiatów Województwa Mazowieckiego jest zaniepokojony przyjęciem ww. ustawy z pominięciem wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej jako grupy osób uprawnionych do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego.

Doceniamy wysiłki wszystkich zaangażowanych w przygotowanie ustawy. Wielkim wyzwaniem są dokonujące się w Polsce reformy systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Reformy trudne lecz niezbędne – za ich kontynuowaniem przemawia prawo dziecka i rodziny do skutecznej pomocy.

Żywimy nadzieję, iż dzięki proponowanym zmianom powstanie spójny i skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną oraz pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, który zmniejszy dysproporcje pomiędzy wychowankami instytucjonalnej pieczy zastępczej i wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej oraz stworzy im równe szanse na uzyskanie przez nich pełnej samodzielności życiowej.

Jesteśmy przekonani, że powyższe założenia wymagają postawienia szczególnego nacisku **na osiągnięcie podstawowego celu pomocy społecznej jakim jest usamodzielnienie jednostki czy rodziny.**

Realizacja zapisów ustawowych, a co za tym idzie skuteczna pomoc, będzie możliwa wyłącznie przy uwzględnieniu wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy przebywają w różnych instytucjonalnych formach pieczy zastępczej działających na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego.

Otrzymują:

1. Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Pani Elżbieta Rafalska
2. Wojewoda Mazowiecki Pan Zdzisław Sipiera
3. Panie, Panowie Starostowie
4. a/a

Przewodniczący Konwentu Powiatów
Województwa Mazowieckiego

Krzysztof Fedorczyk
Starosta Węgrowski